<u>ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು</u>

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	:	**2213**
ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು	:	**ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ಹರಿಪ್ರಸಾದ್** **(ವಿಧಾನಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರು)**
ಉತ್ತರಿಸುವ ದಿನಾಂಕ	:	**26-03-2026**
ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು	:	**ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರು**

(ಅ)	ರಾಜ್ಯ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ದಳವು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಡೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇರೆಡೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವವರು (ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ) ಗೃಹರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇರುವ ಮಾನದಂಡಗಳೇನು: ಇಂತಹ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರಜೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಿದೆಯೇ:	ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವವರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ನೋಂದಣಿ ಹೊಂದಲು **ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮಾನದಂಡಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ**. 1. ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ ಇಲಾಖೆ/ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ನೌಕರರು ಗೃಹರಕ್ಷಕದಳದ ತರಬೇತಿ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾತೃ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. 2. ಕನಿಷ್ಠ ವಯಸ್ಸು 19 ವರ್ಷ ಗರಿಷ್ಠ 50 ವರ್ಷ ವಯೋಮಿತಿ ಒಳಗಿರಬೇಕು. 3. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿರಬೇಕು. 4. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢರಾಗಿರಬೇಕು. 5. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು. 6. ಪೊಲೀಸ್ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಪರಿಶೀಲನಾ ವರದಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. **<u>ಸೌಲಭ್ಯಗಳು:</u>** ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ (ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ) ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊಂದಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಹೊಂದಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸದಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸಲಾಗುವುದು. ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವವರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೋಂದಣಿಗೊಂಡು ಗೃಹರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಕಾಯ್ದೆ, 1963 ರ ಕಲಂ 5ಎ(1) ರನ್ವಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು 60 ದಿನಗಳ ಮಿತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ವೇತನ ಸಹಿತ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಭತ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯದ ಅವಧಿಯೆಂದು (ಮಾತೃ ಇಲಾಖೆ) ಪರಿಗಣಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಗೃಹರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸರ್ಕಾರಿ/ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ/ವಾರದ ಕವಾಯತು/ತರಬೇತಿಗೆ ಹಾಜರಾದ ಅವಧಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ/ಪ್ರಯಾಣ/ಕವಾಯತು/ತರಬೇತಿ ಭತ್ಯೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ರಜೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

(ಆ)	ಸಂಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಷ್ಟೇ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೃಹರಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಭತ್ಯೆ (Honorarium) ಎಷ್ಟು; ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ (Grah rakshak vs State of NCR Delhi) ಪೊಲೀಸರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆಯೇ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು:	ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಸಂಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ & ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುವ ಗೃಹರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 800/- ರಂತೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಭತ್ಯೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 11-03-2015 ಹಾಗೂ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಪತ್ರ ದಿನಾಂಕ: 04-06-2015 ರನ್ವಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 07-09-2019 ರಲ್ಲಿ ಗೃಹರಕ್ಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು (ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆಯ ವೇತನಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ) ದಿನಾಂಕ: 01-04-2020 ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ರೂ. 380/- ರಿಂದ ರೂ. 750/-ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ಸದರಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 29-02-2024ರಲ್ಲಿ, ರೂ. 750/- ರಿಂದ ರೂ. 800 ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
(ಇ)	ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಗೃಹರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ : ಕರ್ತವ್ಯದ ವೇಳೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಅಪಘಾತ ಅಥವಾ ಸಾವು- ನೋವುಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಪರಿಹಾರ ಮೊತ್ತವು ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನೀಡುವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ:	ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಗೃಹರಕ್ಷಕ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 11-07-2025 ರನ್ವಯ ಕರ್ತವ್ಯ/ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕವಾಯತು ನಿರತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಹಾರ ಧನ ರೂ. 5.00 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ರೂ. 10.00 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ತವ್ಯ/ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕವಾಯತು ನಿರತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಗಾಯದ ಹಾನಿಯ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಗೃಹರಕ್ಷಕರ ಕ್ಷೇಮ ನಿಧಿ ಮುಖಾಂತರ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಯಮಗಳನ್ವಯ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
(ಈ)	ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯೂ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗೃಹರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಭತ್ಯೆ ಮಳೆಕೋಟಿ (Raincoats) ಮತ್ತು ಸುಸಜ್ಜಿತ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಠಡಿಗಳಂತಹ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನವೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ಅನುದಾನವೆಷ್ಟು:	ಗೃಹರಕ್ಷಕರು ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜನೆಗೊಂಡ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಹಾಗೂ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಠಡಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೃಹರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಭತ್ಯೆ, ರೇನ್‌ಕೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು 2025-26ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ರೂ.108.00 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 2026-27ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ರೂ.112.00 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೇನ್‌ಕೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಖರೀದಿಸಿ, ಗೃಹರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

(ಉ)	ಗೃಹರಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೇವಲ 'ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಬಳಸುವ' (On-call) ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ವರ್ಷದ 365 ದಿನಗಳೂ ನಿರಂತರ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಭದ್ರತೆ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆಯೇ?	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನೋಂದಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು 28,074 (ಪುರುಷ-22,612 ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ-5,462) ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೃಹರಕ್ಷಕರನ್ನು ಸರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಆಸಕ್ತ ಅರ್ಹ ನಾಗರೀಕರು ಗೃಹರಕ್ಷಕದಳದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೋಂದಣಿಗೊಂಡು, ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದಾಗ ಕೋರಿಕಾ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಗೃಹರಕ್ಷಕರು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗೃಹರಕ್ಷಕರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸೇವಾ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಗೃಹರಕ್ಷಕ ಕಾಯ್ದೆ/ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂಖ್ಯೆ: ಹೆಚ್‌ಡಿ 37 ಎಸ್‌ಹೆಚ್‌ಜಿ 2026

(signature)

(ಡಾ. ಜಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ)
ಗೃಹ ಸಚಿವರು